

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGTELENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 ft — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy órára . . . 1 — —
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 barmintve küldendő.

Előfizetési helyben:
 Tegedli K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)
 (Hitt.)

Hirdetési díj:
 Négy hasabos petit sorát 5 kr. Nagyb-
 terjedelmű és többszöri hirdetések alk-
 szorint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-
 díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újdonság sora 50 kr.

Szűrtéri közlemények minden petit sora
 50 krajczár.

Hirdetések fölírletnek a szerkesztő-
 ben és kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)
 (Hitt.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

A képviselők és főrendek.

Debreczen, máj. 22.

(K. B.) A képviselőház tegnap, im-
 pozáns szótöbbséggel elhatározta, hogy a
 kötelező polgári házasságról szóló, már
 egyszer elfogadott törvényjavaslatot, vál-
 tozatlanul visszaküldi a főrendházhoz.

Természetes, hogy az ügy kimene-
 telét lázas érdeklődéssel várja mindenki.
 Találgatják, vajjon lesz-e a főrendház-
 ban annyi vakmerőség, hogy a képvisel-
 őház által két ízben elfogadott törvény-
 javaslatot másodszer is leszavazza? S
 ha azt megteszi: mi következik azután?
 Ki tudna ma még erre megfelelni!

A főrendek eddig ritkán akadémia-
 kodtak. A törvényjavaslatokat a király
 beleegyezésével szokták a miniszterek
 előterjeszteni s a király előzetes jóváha-
 gyásával benyújtott, a képviselőház által
 elfogadott javaslatokon a főrendek még
 módosítást is ritkán szoktak tenni, an-
 nál ritkábban történik meg az, hogy va-
 lamely törvényjavaslatot leszavazzanak.
 A polgári házasságról szóló törvényja-
 vaslatot azonban, noha ez is a király
 előzetes jóváhagyásával nyújtott be,
 mégis leszavazták.

Maga az a tény, hogy egy törvény-
 javaslatot leszavaztak, még nem volna
 gyűlöletes. Hiszen a főrendház is tör-
 vényhozó testület s joga van valamely
 törvényjavaslatot elfogadni, vagy elvetni.
 S ha a főrendház úgy van meggyőződve,
 hogy valamely törvényjavaslat felesleges,
 vagy káros, leszavazhatja azt a nélkül,
 hogy ezért gyűlöletet vonna magára. Ez
 esetben is nem a törvényjavaslat lesz-
 zavazása, hanem a leszavazás módja kel-
 tette föl a gyűlöletet s döbbenetet meg
 a szabadelvű haladás őszinte barátait.
 Az egyházpolitikai reform-javaslatok még
 ki se voltak dolgozva, a klérus máris
 hadat üzent ellenük. Vallási kérdéssé
 fújták föl az egyszerű társadalmi kér-
 dést, lapokban, templomi szöszéken, nép-
 gyűléseken izgattak a reform-javaslatok,
 különösen pedig a polgári házasság ellen.
 Még a nemzetiségekkel is szövetség

ellenük; ravaszul behálózták a főurak
 egy részét, elhitetvén velök, hogy a kato-
 licizmus forog veszélyben, — ahol a
 férfiakra nem lehetett hatni, ott az asz-
 szonyokra batottak a gyóntató papok, a
 pokol örök kárhozával fenyegetvén
 őket, ha férjeiket a polgári házasság el-
 len le nem szavaztatják; midőn még ez
 sem volt elég, megnyerték a polgári há-
 zasság elleni akcióra azon főrendeket
 is, kiknek csak birtokuk magyar, de szí-
 vük osztrák, kiket e hazához — gróf
 Degenfeld József találó szavai szerint —
 »se hazafiai érzés, se más tekintetek
 nem fűznek.«

Igy sikerült megbuktatni a polgári
 házasságot a főrendházban. Ez a mód,
 ez az eljárás kellett országzszerre felhá-
 borodást, ez az eljárás okozta azt, hogy
 a polgári házasság ellenzői közül sokan
 annak barátaiá váltak, mert belátták,
 hogy itt most már a reakcióval kell
 megküzdni!

A képviselőház nem rettent meg a
 főrendek vakkas ellenzésén. Újból tár-
 gyalás alá vette s nagy többséggel ismét
 elfogadta a javaslatot. A függetlenségi
 párt most is hű maradt önmagához s
 nagy elveihez; bár ismét alkalmá nyílt
 a kormány megbuktatására, nem tette
 azt, mert saját elveit egy kormány meg-
 bukztatásáért meg nem tagadhatja, föl nem
 áldozhatja; valamint el kell ismernünk azt
 is, hogy a szabadelvű párt is híven ki-
 tartott mindaddig azon eszmék mellett,
 melyek az Irányi Dániel öröksége gyán-
 tánt maradtak a nemzetre s — szereljük
 remélni, hogy a jövőben sem fog meg-
 hunyáskodni a méltóságos főrendek obs-
 curus felfogása előtt.

A főrendek, kiket vagy születési
 előjeg, vagy magas egyházi méltóság tett
 törvényhozókká és a képviselők, a nem-
 zeti választottjai, harczban állanak egy-
 mással. Amit a nemzet választottjai akar-
 nak, azt a született törvényhozók ellen-
 zik. Veszélyes harcz ez, melyben győz-
 tesek azonban csak a nemzet választott-
 jai lehetnek, — magának a nemzetnek
 kell győznie a főurak és főurak felett

s ha erre képtelen: akkor nincs többé
 magyar nemzet, csak egy szolgál-faj, —
 mely úgy tánczol, a hogy a nagy urak
 futyolnak!

Országgyűlés.

Tegnap május 21-én elfogadta a kép-
 velőház a miniszterelnök azon határozati ja-
 vaslatát, mely szerint a 21 szótöbbséggel le-
 szavazott kötelező polgári házasság-javaslat
 változatlanul visszaküldendő a méltóságos
 főrendeknek. — Elfogadta 166 szótöb-
 séggel.

Már az ülés elején nagy számban jelen-
 tek meg úgy a képviselők, mint a karzat
 közönsége; senki sem tudta ugyanis, hogy
 hány órákor fog megejteni a másodszori sza-
 vazás.

Apponyi Albert gróf tartotta meg
 záróbeszédét, melynek főleg az igazságügyi-
 miniszternek reá vonatkozó érveit igyekeztek
 megdönteni és annak a bebizonyítására töre-
 kedett, hogy a szükségbeli polgári házasság
 megfelel a viszonyok követelményének, továb-
 bá azt fejtette, hogy a kormányknak nincs
 jogában országos intézkedésekkel befolyásol-
 ni a törvényhozás egyik faktorát.

A miniszterelnök ragadta meg az alkal-
 mat, hogy Apponyinak válaszoljon.

Nagy erővel ment ezután neki We-
 kerle miniszterelnök Szapáry Gyula gróf-
 nak. Majd Ugron Gabornak válaszolt.

Szapáry Gyula gróf szólalt meg, fel-
 röviden és újból Csáky Albin gróftól tette a
 bajokért felelőssé.

A kultuszminiszter azt a férfias kijelen-
 tést tette, hogy nem igen szerel saját szemé-
 lyével foglalkozni, Szapáry gróf gyanúsításait
 ezért egyszerűen visszautasítja.

Szapáry Gyula gróf rövid válasza, Po-
 lönyi Géza és Pongrácz Károly gróf szemé-
 lyes kérdésben való nyilatkozatait után még
 egyszer beszélt az igazságügyi miniszter. —
 Apponyi gróffal foglalkozott és azt bizonyít-
 totta, hogy a nemzeti párt álláspontja el-
 lenkezik az egyház és a többi ellenzék állás-
 ponttal is, — majd czafolta Apponyinak
 még czafolatlan érveit, elfogadásra ajánlta a
 javaslatot.

A szavazás már a miniszter beszéde
 alatt általános közhang volt. Türemlen-
 kedett mindegyik oldal. — Végre az elnök
 elrendeli a névszerinti szavazást és ki-
 húzza az F betűt, mint a melylyel a szavazás
 kezdődik.

A szavazásnál többen voltak távol, mint
 egy hóval ezelőtt; az álláspontok azonban
 nem igen változtak; az egyedüli Olaj La-

jos lépett be a javaslat ellenzőinek sorából
 a javaslat pártolói közé. Meg is éljenek az

A szavazás eredménye az lett, hogy
 412 igazolt képviselő közül a miniszter-
 elnök határozati javaslata mellett szava-
 zott 271, ellene 105 képviselő, — távol
 voltak 35-en, — s így a főrendház igenetét
 a képviselőház 166 szótöbbséggel egyszerűen
 visszaküldi.

BELFÖLD.

Hősök emlékezete. Budavár bevétel-
 lének negyvenötödik évfordulója alkalmával
 tegnap délelőtt 10 órákor a krisztina-városi
 templomban az elesett hősök emlékére gyász-
 istentisztelet volt, melyet Rostaházy Kálmán
 plébános végzett nagy papi segédlettel. — A
 templom közepén déli növényekkel díszített
 ravatal állt, tetején a 48—49 ki honvédsakó-
 val és karddal. Az istentiszteleten nagy szá-
 mal jelentek meg a szabadságharcz elő baj-
 nokai, köztük: a honvédmehaz tisztjei Cserey
 Ignác a ezredes vezetésé alatt, továbbá Degre
 Alajos, Mikár Zsigmond, Maygraber és Darvay
 ezredesek stb. A mise után az összegyűlteket föl-
 tet a budavári honvédekhez, melyre délelőtt
 a somogy- és a temesmegyei honvédegyletek
 nevében Szalatkovy Sándor két koszorút tett le
 a következő fölírással: »A somogy- és hon-
 védegylet, Budavára bevételénél elesett bajtár-
 saknak.« A honvédeknek a hazafias közönség
 is nagy számmal kereste föl. Klapka György
 lelkiudvéért délelőtt 11 órákor volt gyászistenti-
 sztelet a ferenczrendiek templomában. Az ol-
 tár, valamint a hajó első padSORAI fekete lepel-
 lel voltak borítva. Ott voltak Degre Alajos,
 Mikár Zsigmond, Cserey, Maygraber és Darvay
 48-as honvédezek, Bornemissz István
 nyug. kir. táblai bíró, továbbá a Klapka-be-
 tegsegélyző-egylet tagjai. A misét Schariát Vi-
 tál mondta.

Irodalmi uzsoráskodás.

Mert hát ilyen is van, hala a fin de
 siecle! reklamviselő, anyagi érdekkergelő vol-
 tának. Igaz, hogy kissé meglep bennünket,
 ambar a büntető törvénykönyvbe átköző per-
 cent-szpeculációk különféle változatairól volt
 tudomásunk a lapok törvényszéki csarnoka-
 réven, s a pénzágensek ékszer és részvénye-
 ikkel, a Hay Bereléknek pedig váltókkal a
 megszorult közönség s a könnyelmű jeunesse
 d'oré-ra utazó manipulációit szinte megszok-
 tuk már: de azt, hogy a penna tisztessége,
 a hírlapírói reputáció, a megvesztethetetlen
 újságírói működés rovására most már
 az irodalmi munkálkodás nyereszékő vásári

A „DEBRECZENI“ TÁRCSAJA.

A VÉGZET.

Beszély.

Irta: Madarapachné Padgyas Etelka.

(Folytatás.)

Pedig ha egy kissé nyájasan tudott volna
 bánni ez emberrel, s azon igyekezett volna,
 hogy az ő külső becse mellett, belbecsét is
 teljes mértékben felismerje, tán a szeretet leg-
 erősebb kötelekével tudta volna őt magához
 lánczolni.

Igy azonban férje, lassan-lassan szépsége
 iránt is csak mindég közönyösebbé kezdett válni
 s kifejűdött közöttük oly életmód, mely mind-
 ketőjükre nézve csak terhes volt, s mindkettő-
 ben azon óhajit keltezte fel, bár sohasem látták
 volna egymást, s haladt volna mindgyökök to-
 vábba is egyedül az élet útján!

Két év elteltével azonban, náluk is be-
 köszöntött mégis az öröm egy sugara, s édes
 derűt vetett rideg otthonukba.

Egy szép kis fiúcska kedves mosolya
 kezdte mindkettőjük lelkét felvidíteni, s mintha
 a mosoly bűvös aranyzálla vált volna, akként
 kezdte a hitvestársak szívét összekötni, s nyá-
 jasabbá, elnézővé tenni egymás iránt. E kö-
 rülmény Izorát, miután annyiszor vadolta volt
 magát, hogy anyjának a házasságra vonatkozó
 megjegyzéseit kespéznének vette s elhagyta
 magát a lépésre csábíthatni, végre is kezdte
 helyzetével kibékíteni, s már-már megértette
 benne ama meggyőződést, hogy tehát — bar-
 minő is a ház-as-élet — mégis örömteljesebb
 a magányos létnél.

De miután később kis fia mind betegébbé
 kezdett válni, s ő éjjeleken át virrasztott mel-
 lette marczangoló, kínos gonddal élete miatt,

akkor ismét vissza kívánta a hajadon életet.
 De még inkább vissza kívánta azt, midőn férje
 is mind betegébbé és szeszélyesebbé kezdett
 lenni, s a két sínlődő mellett végtelenné vált
 előtte a gond és kimerítő ápolás.

Egy napon azonban lelke sajátoság vál-
 tozáson ment keresztül. Az éj-napontai ápolás
 terhe elviselhetőbbé, a két beteg végleges fel-
 gyógyulása iránti remény biztatóbbá kezdett
 előtte válni, s valami eddig ismeretlen, édes
 öröm lopózott szívébe. Hogy mi idézte benne
 elő e változást, azonnal meg tudjuk.

Amint beteg gyermeke ágya mellett gond-
 terhes arcczal nézett mereven maga elé, egy-
 szerre csak egy látogató névjegyét hozta be
 az inas. A mint férje azt elolvasta, örömteljes
 arcczal kiáltott fel: »Mi? az én kedves unoka-
 öcsém!« s töle telhető gyors léptekkel sietett
 az ajtó kitárni, hogy kedves rokonát ölelhesse.
 Izóra egykedvűen nézett az ajtó felé. De a
 mint azon a szép, fiatal, deli természetű unoka-
 öcscsőt belépní látta, egyszerre saját szerű nyi-
 laláb érzett szívében, s egész valóján édes
 szibongás futott keresztül.

A szép férfi arca is nem kevés megle-
 petést áruolt el, a mint vonzó, kék szemű Izóra
 tekintetével találkozott, s lassan, a bálmat és
 tisztelget látható kifejezésével arczán, közeledett
 a szép nő felé s hajította meg magát egész alá-
 zattal: »Testvérem fia, szólt az őrnagy, kit
 már nem egyszer említettem előttem, s kinek
 látása után már annyira vágytam.«

Izóra néma fohajással fogadta a köszö-
 nést, s helyet mutatott az új rokonnak. Azután
 kettőjük beszélgetésébe ő is mindjobban bele-
 vegyűtt, s az érdekes férfi vonzó modora és
 kellemes elöadása oly felvillanyozó hatással
 volt reá, hogy egyszerre csak azon vette ma-
 gát észre, miszerint derűlt, mosolygó arcczal
 csaknem kizárólag ő maga viszi a társalgást.

A szép fiatal ember szintén mind nagyobb
 gyönyörrel hallgatta e kedves lény szellemes
 beszédét, s bájta házatól azon meggyőződés-
 sel távozott, hogy e szép, szenvedőnek látszó
 asszony az, kit ábrándos lelke, képzeletében
 mint eszményt eleje festett.

De miért asszony? miért asszony? só-
 hajtá epedő szívvél. — Ezse e miatt azt ta-
 nácsola, hogy sohse keresse fel többé bájtya
 házat, s fel is tette magában az ésc szavára
 hallgatni. De ember tervez, lsten végez. Bájtya,
 ki oly nehezen várta, hogy meghalt fivérének
 egyetlen fia végkép e városba jöhessen s kö-
 zeleben lehessen, minduntalan hívatta őt, ma-
 gához, hol egy kis teára, hol erre, hol arra.
 És hiába akart az ifjú e látogatások alól ki-
 bujni, mert ha egy, vagy más ürügyet fel-
 hozva, lemondó üzenetet küldött, a beteges
 ember maga ment hozzá, s erővel kivette be-
 löle az ígérteit, hogyha ma nem jöhét, hol-
 nap jön.

Igy aztán a szegény ifjú akarata ellenére
 sodortatott a szerelem árjába, s mind jobban
 ittasult e szép nő látásától, s mind jobban
 érezte közleében — az elérhetlen csillag mel-
 lett — a kéjes kint.

És Izóra? Mi lett ő vele? Vajjon az első
 találkozás kellemes hatása elszólt-e, megma-
 radt-e, fokozódott-e benne, avagy kinná vál-
 tozott?

Őszintén mondhatjuk, hogy ahányszor
 látta e kedves ifjút, kedélye annyival derül-
 tebb lett mindig. Hogyan? hát nála most sem
 a szerelem lehellete volt az, mely az első pil-
 lanatban szívét rezgésbe hozta, csupán meleg
 rokonszeny? Oh nem! a férfiak iránt eddig
 érzéketlen szíve végre nála is lobbót vetett.
 Eszményképét látta ez ifjuban az első pillanat-
 tól kezdve s nemes lelke és szíve egész he-
 vével csüggött rajta. De éppen mivel egész lé-

portekává alacsonyították, hogy az újság a tollforgatás ingerétől viszketez kezdők nagy-zási vágyának, alacsony üzleti érdekek érvényesítése céljából telepés helye legyen, — hinni Magyarországon lehetnek nem mer-tük.

A napokban érkezett kezünkhöz egy elő-fizetési felhívás, mely egy megindulni készülő lapra a »Hazai Salon«-ra igyekszik praenu-merans balekokat fogni. S míg a felhívás első oldalát olvastuk, ott az új lap intenciói, irá-nya tekintetében annyi üdvös dolgot, ígéretet találtunk, hogy a kilátásba helyezett roppant olcsóságot is tekintetbe véve, — ugyancsak házagpótlónak tartottuk magunk részéről az új vállalatot.

Mert tény az, hogy az ifjúság s a kezdő írók szárnypótlását nem egyszerűen a beküldött cikkek garmadaszerű papirkoszába vetésével kell corrigálni s munkaked-vüket fokozni, hanem igenis, egy oly ifjúsági lapnak megalakítása által, — mely magasabb oktató szempontokat érvényesítve, — a nem épen megjelenhetési niveauon álló munkákat közli s egyúttal a szerkesztőség ellenőrzése alatt téri nyit a megjelent munkáknak megbí-rálhatóságához az olvasók részéről egyrészt, másrészt pedig a bírálóakra megtéven saját indokolt s helyes kritikai észrevételeit, hármas feladatot tölt be: az irni tudó, de fejletlen tehetségek gyámolítását, — az ifjúság itézi érzékének fellendítését s végre emez itézi érzék helyes irányba való terelését.

Mindaz a három feltétel betartása bár szokatlan, de azért mégis kézzelfogható elő-nyös eredményt szűnne a pennaforgatás álta-lánosabb tétele tekintetében s az okserű buzdítás folytán a kezdő tehetség az önkép-zésre, a megmutatott helyes tanulmányi irány útjára való térésre ösztönöztenek egyik ol-dalról, másfelől pedig az, akiben nincs tehet-ség, s az irodalmi működést olybá tekinti, mintha annak eredményessé tételehez egyéb kellékek a papír, tinta és tollon kívül nem is szükségeltetnének, — kénytelen lenne belátni azt, hogy ha már a zsenge elmeszülemények ítélopására hivatott újság sem leli fel benne még az írói csiraképesség garantáit sem, akor a magas irodalmi niveauon álló lapokat hiába keresi fel működésével, hiába okoz a szegény szerkesztőknek felesleges munkát, a botból borotva azért soha sem lesz.

Csakhogy akkor, mikor azt véltük, hogy a »Hazai Salon«-i cél megvalósítását tüzte ki célul, — nagyon csalódunk s illúzióink hamar szertefoszol, mert az előfizetési felhí-vás második oldalának az a tökéletes értelm-e: bármint gyatra, — vagy bármint ha szontalan irka-firka legyen a beküldendő dol-gozat, — avagy az ezekről megcsinált ugyne-vezett bírálat, azok feltétlenül közöltetnek, ha a beküldő egy-egy nyomtatott sorért »kivétel nélkül előre fizetendő 5 krajczárokat osztrák értékben» beküld.

Ennyit szoktak fizetni egy jó írónak is, az igaz, csak hogy most megfordítva áll az arány, — mert ennyit fizet a rossz firkák írója a jó íróknak azért, hogy ez közli silány dolgozatát.

Nekünk a reklám mostani világában az elérendő anyagi élelmességi sikerhez semmi közünk: hanem igenis felemeljük szavunkat a jó izlés, — az irodalom nevében óva intve mindenkit, hogy az, aki a »Hazai Salon«-ba-szábjain akar nagygyá lenni, sokkal jobban te-szi, ha a dolgozatáért fizetendő összeget jóté-kony célra használja.

relem édes érzetének, szemlesütve, boldog mo-solylyal türe a forró kezcsokokat. Majd helyet kínálva vendégének, társalgást kezdett. De bi-zony az ezuttal sokkal nehezebben ment, mint máskor. Nagyon sokszor ismételt ugyan egy-szót, s nagyon gyakran kérdezte: »Mit is mond-tam?« Az ifju mind nagyobb gyönyörrel hall-gatta őt, míg végre így kiáltott fel: »Semmit sem mondott imádot anyagi, s nekem mégis sokat, nagyon sokat! Azt adta most tudomra, hogy szeret, igen szeret, de tán még nem oly forrón, mint én kedvedet!«

Geza! — kiáltott fel Izóra — megijedve e szavaktól, s remegni kezdett egész valójá-ban, és rémült tekintettel nézett az ifjura. Az bámulva hátrált s hirtelen nem tudta e meg-ijedés okát kitalálni. Geza! ismétlé a szép nő izgatottságtól elfuló hangon — tudja-e, kihez intette e szavakat? Imádot bálványomhoz — mondá amaz.

— Ha igaz, a mit mond, bizonyítsa be azzal, hogy többé sohasem ismétli azokat!

(Folyt. köv.)

A tintafolt.

— Rajz. —

Ardalion Mihailovics Tihamirov, daczára a vállait nyomó 28 hosszú esztendőnek, mind külseje, mind belső romlatlan kedélyvilága után itélve, valóságos gyermek volt.

Mint szegény, özvegy hivatalnoknál egyet-len gyermeke, került fel a vidékről a fővárosba — szerencsét próbálni.

Tihamirov igen tisztességtudó, szerény fia al ember volt. Írása oly szép, mondhatni művészi, hogy az mindenkinek szemébe öt

Mert halhatatlanná a »Hazai Salon« által ugyan nem fog lenni senkire, régi közmondás lévén az, hogy az a bizonyos által, ha Bécsbe hajújk is, — csak az marad, ami volt. Ha valaki arra vágyik, hogy neve alatt valami nyomtatásban megjelenjen, — írjon először sokat asztalfőjára számára, azután tanuljon, olvasson, végre pedig a nyilvánosságra szánás alkalmával a szigorú kritikának szavát fogadja meg, amiatt el ne érzékenydedjék, hanem igye-kezzék a mutatott irányban tökélesbiteni ma-gát s akkor, ha csakugyan van benne tehet-ség, azt érvényesítheti is annak idején észre-vehetőleg.

Mert az irni tudáshoz kell alaptehetség s a mint Petrovich sem lett egyszerre Petőfivé egyrészt, másrészt az is bizonyos, hogy száz-szor fizessen valaki tehetség nélkül irka-firka kinyomatásáért, — azért a kontár csak kontár marad. És mert a jó izlésről is beszélünk, van még egy szavunk a »Hazai Salon« szerkesztő-ségehez.

Mi nagyon értjük, hogy a tisztelt szer-kesztőség nem írta ki, kikből áll, mert a res-telkedés érzetét nem tagadhatjuk meg tőle a felhívás kilykadása daczára sem. E restelke-dést jóvá kell tenni azzal, hogy oly lapot ad-janak az ifjúság és zsenge írói nemzedék ke-zébe, a mely nem üzleti czélok minden áron való előérését tüzte ki feladatul, hanem a meg-jelölt fenti határok között mozogván, — nem esik az izlés, a tisztesség, az írói működés öntudatosságának rovására.

Mert nem mutat izlésre tractálni a pu-blicumot izléstelen, olvashatlan szárnypótlá-gásokkal akkor, mikor nagyon is reá vagyunk szorulva az ifjúságnak kezébe adandó jó olvas-mányokra; nem tisztessége a pennának, ha a nagyoló írási viszketegeket önző érdekek érvényesítésére használja el valaki úgy, ahogy azt a »Hazai Salon« iparkodik tenni s végre az írói működés öntudatossága teljesen kizárja azon törekvést, mely az amugy is sok seletés dolgozat között a legselejtebb kinyomatására is vállalkozik — pénzért.

Egyértelmű ez irodalmilag Judással, el-árulása, megtagadása ez ama szent törekvé-seknek, melyeknek kereteit az igazi szépiro-dalmi működés szabja meg, általában véve pedig nem egyéb, mint az írói foglalkozás tisztességének lealacsonyítása, mely eredmé-nyezni fogja, hogy az a süldő tollforgató, aki-nek sokat olvasni, sokat tanulni kellene még, hogy avatott munkása lehessen az irodalom-nak, ahelyett, hogy olvasson, ahelyett, hogy ta-nulna, hogy izlését, itézi érzékét fejlesztesse, oly irodalmi krakelerré nővi ki magát, aki, mivel büszkén verheti mellét, hogy már az ő neve alatt is megjelen valami, — minden ko-moly író, minden érdemes munkát fitymálni fog, annyira bele lépve bolondulva saját nagy-ságának (!) bámulatába.

Hová fog ez vezetni, — arra egy a fele-let: irodalmi anarhiára. Ezt pedig a legvállal-kozóbb üzleti szellem sem akarhatja, annál kevésbbé a »Hazai Salon«, — melynek szer-kesztősege már is megrettenve szándokától, — jónak látta ki nem állani megnevezetten a »platra«.

Elmondtuk ezeket, bár a fővárosi lapok mélységesen hallgattak az egész vállalkozásról s bár e hallgatásban benne volt a vállalat gschefelő voltának teljes jellemzése. És hisz-szük, hogy nem hanytunk borsót a falra; mert ha a lap uszoraiteltte alacsonyul, — akkor azután nem lehet csodálkozni irodalmunk pangása feletti panaszkodáson, a közönség kö-zönyén.

lött. Ez által vonta magára fejlebbvalói figyel-mét is, kik nemcsak járulékat emeltek fel, ha-nem minden fontosabb okmány lemosolásáva l őt bízták meg.

Néha oly sok dolga volt, hogy a hi-vatalos órákon kívül, otthon is kénytelen volt dolgozni.

Gyakran egész éjszakákat töltött az író-asztal mellett. Úgy rajzolta a betűket. Azon-ban ezen tulhajított és unalmas munkálkodás sem ölhette ki kőbléből az ifjúság vágyait, ál-mait és ábrándjait.

Az ébredő tavasszal együtt válto-zott meg az Ardalion Mihailovics szíve, az első szerelem kejes érzetével telt meg az

Szenvedélyének tárgya kis szom-szédnője a fúrge Marie Petrovna Bobilev-na volt.

Egy házban laktak. A legfelsőbb emeleten, két szomszédos padlás-szobács-kában.

Maria Petrovna csinos, körülbelül 20 éves széke lánka, mint szorgalmas és ügyes var-rónő magán személyeknek is dolgo-zott. — Reggeltől estig varrásokkal tájkája mel-lét állt. A test farasztó és lélekölő munkát vidám dana kíséretében végezte. Kedves, csengő hangjával elbájt mindenkit, de legjobban Ar-dalion Mihailovicsot.

Szomszédok lévén, nem kerülhették el, hogy naponként ne találkozzanak. És így las-sanként megismerkedtek.

Ardalion Mihailovics a világ minden kincsért sem merte volna megszóltani. Egy véletlen találkozás alkalmával a lánka maga adott alkalmat a beszélgetésre s így az ismeretség megkezdésére, illetőleg megkö-tésére is.

Elvégre is az olvasó publicum nem ba-lek, kinek áldozatkésziségeért a legnagyobb há-lálansággal, silányságok által való gyótréssel szokás megfizetni, hanem igenis olyan művek-keik, melyek nemcsak az éret, de serdületlen olvasók kezében is egyrészt az írás művésze-tének magasfoku emelkedését tanúsítják, — másrészt pedig arról adnak számot, hogy az író ember működésének legfőbb czélja anyagi érdektől mentesen a publicum gyönyörködte-tése jó művek által, az izlés és széperzék fej-lestése s a tanítás.

Sajnos lenne, ha a »Hazai Salon« mind-erről megfeledeznék s nem maradna egyéb-nek, mint a minőnek előfizetési felhívása má-sodik oldalán mutatkozott be: az íróskodási máni nak adott patenétét magát jól megfizet-tetős s a zavarosban a szép, jó és nemes ro-vására aranyhalat fogni akár irdalmi kufár-kodás és uszoráskodás!

Nyiracsádi.

KÜLFÖLD.

Zichy Nándor a királlyal. Bécs május 21. A mai általános kihallgatásnál a ki-rály Zichy Nándor grófot is fogadta.

Két millió munkás kenyér nél-kül. New-York, május 21. Pennsylvániában a helyzet komoly. Ha a sztrájk még egy hé-tig tart, a gyárakat szénhány miatt be kell majd zárni, mi által két millió munkás veszi kenyerét.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gőnczy-egyertől Otthonában.

Sétáhangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Munka-tanítás a kézügyesítő egyesület iskolai műhelyében, szerdán és szombaton d. u. 3—5 óráig.

Május 26. Hittanhallgatók nyári táncvizalma a nagyerdei vígadóban.

Május 26. Az önálló munkás betegsegélyző pénztár nyári táncvizalma a Margit-fürdőben.

Május 27. A kaszinó rendkívüli közgyűlése. D. e. 10 ó.

Május 27. A debreczen-f.-abonyi vasút r.-társ-ság közgyűlése, a városháza nagytermében. D. e. 10 órákor.

Május 30. A vadász-társulat rendkívüli köz-gyűlése, a városháza kis termében. D. u. 3 ó.

Junius 2. A debreczenyomdászok júniálisa a Margit-fürdő tánctermében.

Jun. 2. Joghallgatók nyári táncvizalma a nagyerdei vígadóban.

Jun. 3. A függetlenségi kör táncvizalma a Margit-fürdőben.

Jun. 9. Jogászok és tisztviselők nyári tánc-vizalma a nagyerdei vígadóban.

Jun. 24. Lódijazás a nagyerdőn.

Jun. 24. Az iparos-kör nyári táncvizalma a »Margit-fürdőben«.

Ujdonságok.

* **Ki ér rá jobban?** Egy kis új on-ság jelent meg lapunkban, melynek írója meg-botránkozott a felett, hogy a »Debreczeni El-lenőr« kiadóhivatala még mindig nem gondos-kodott arról, hogy a Kossuth halálát hirdető (többnyire sarga-fekete) plakátok a falakról eltávolíttassanak; továbbá azt is figyelmébe ajánlotta a »D. E.« kiadóhivatalának, hogy ne hirdesse vasárnaponként is (midőn a »D. E.« sem jelenik meg) azt, hogy a »Debreczeni Ellenőr« mai száma rendkívül érdekes. — Hogy ez a közlemény nem a szerkesztőségi tagok tollából, hanem egy pártatlan megfigyelő tol-

lából eredt, bizonyítja az ujdonság alá tett azon megjegyzésünk: (Beküldetett). Kiadtuk a közleményt, mert az írónak teljes igaza volt. Az eredeti kéziratot, ha úgy tel-szik, ma is fe-mutathatjuk, sőt még azt is bebizonyíthatjuk, hogy az eredeti fo-zalmazá-son sokat szelidítettünk. Ennek daczára a »Debreczeni Ellenőr« tegnapi szerkesztői pos-tája minket támad meg s nagy uri göggel be-szél felőlünk. Mi, a kiknek a háta megett nem áll gazdag részvénytársaság, mi, a kik a saját szegénységünkben élünk nagy gondal és küzdelemmel (ezt nem panaszkep mondjuk, mert éppen ez a szegénység adja meg függet-lenségünket, azt a függetlenséget, melybe sem-mi parancsszó nem vegyülhet), hasonló han-gon nem válaszolhatunk. Bizony szegények vagyunk s ez az oka, hogy nem dicsékedhe-tünk 9 tagból álló szerkesztőséggel, mint a »D. E.« Mi nálunk a szerkesztő és a segéd-szerkesztő végzik az összes munkát (Szinyay Gyulát, ugys mint képviselőt, ugys mint ügyvédet, Dr. Bakonyi Samut mint ügyvédet saját dolgaik meggátolják abban, hogy a szer-kesztőség terhes napi munkájában folyton osztozzanak) és mégis különös, hogy a 9 tagból álló szerkesztőség csak nagy ritkan tud külön lapot kiállítani, mint mi másod ma-gunkkal! Nagyuri gunynyal vágja szemünkbe a »D. E.«, hogy mi nekünk elég időnk lehet-ne azoknak a bizonyos plakátoknak a lesza-gatására. Azt méltóztatik gondolni? Könnyű annak ily hangon beszélni, a ki fölmászott az ugorka-fára, nem a saját erejéből, hanem egy részvénytársaság pénzéből! Ez tette lehe-tővé a 9 tagból álló szerkesztőséget, mely a mi szegénységünkét — nagy uri módon — lenézi. Pedig nincs erre a lenezésre valami nagy ok. Mert a mi lapunk felelős szer-kesztője a szerkesztés gondolj mellett még szá-mos más dologgal kénytelen törődni; így például felügyeletet gyakorol a »Debreczen-nyomdája felett, a korrekturát (nem lévén kü-lön korrektorra pénze) másod magával végzi, fontosabb közgyűlésekről személyesen referál, valamennyi kéziratot maga átnez (ennek kö-zönhető, hogy holmi furcsa cikkek a lapban napvilágot nem láthatnak), és a mi a legna-gyobb gond: ő maga intézi a lapkiadói teendőket is. Esztendőnként száz és száz nyugtát kiad, ugyanannyi számla kifizetéséről gondos-kodik, az előfizetőket, hirdetőket nyilván tartja, számadási könyvetek vezet stb. — holott mind-ezekre a »D. E.«-nél külön fizetett egyének vannak alkalmazva. Egy szóval: ő maga egye-dül dolgozik annyit, mint a »D. E.« 9 tagból álló szerkesztősége. Ha néha-néha mégis köte-kedik, annak meg van a maga magyarázata. Mert pl. — eltekintve a »D. E.« tegnapi igaz-talan támadását! — megtörtént már az is vele, hogy midőn egy személyben volt szer-kesztő, ujdondász és korrektor, Kutasi Imre, a »Debreczeni« akkori kiadója, feljelentést in-tézett ellene a függetlenségi párt intéző bi-zottságához, hogy a szerkesztő semmit se dol-gozik, elhanyagolja a lapot, soha sincs a szer-kesztőségben stb. Fáradozásait ilyen jutal-makat nyert. Csoda-e aztán, ha mindenkivel kötekedik? De mégse kötekedik oly mérték-ben, mint azt a »D. E.« jelenlegi szerkesztője tette, ki mindazokat a leghevesebben megta-madta egykor, a kikkel most jó barátságban él! Ne kényszerítsen arra bennünket a »D. E.«, hogy bizonyítékokkal szolgáljunk s lapun-kat ez által »rendkívül érdekessé« tegyük, — mert akkor a »seblázat« nem mi érezzük, ha-nem ő fogja érezni!

Egyszer véletlenül összeértek a karjaik. Ardalion rémületében megrázkodott és tollából kicseppent egy nagy, fekete tintafolt! Annyi sok órák keserves munkája tönkre volt téve. A szegény Ardalion Mihailovics annyira szívére vette ezen szerencsétlenséget, hogy könyekre fakadt. De nem kevésbé megremült Maria Petrovna is, ki még szólanul hallgatott. Ezen zavarodottságában óda hajolt Ardalion-hoz, mindig közelebb és közelebb, míg végre hirtelen megcsókolta — azt. . . Ez volt az első csók! . . .

Ardalion Mihailovicsot ezen örven-detes siker annyira megvisszaltatta, hogy nem törődött többé a tintafoltal. Már nem is sirt többé, sőt inkább nevetett és vidáman foggott hnzza újra a lélekölő munkához.

Pártatlan szorgalma jutalmul helyezték egy biztos állami hivatalba. Majd nemskára megnősült s elvette Maria Petrovna-t. Azóta 25 év múlt el, Ardalion ma már irodavezető és Maria Petrovna — öt gyer-mek anyja, kik közül a legidősebb leány már öt év óta férjnél van. A legnagyobb fiu meg éppen most végezte be legyetemi tanul-mányait. Ama vézetes óra óta mindig egyferma, változatlan hévvel szerették, sőt szeretik egy-mást ma is.

A tintafoltos papírlap üveg alá téve fel van függesztve az iroda dolgozó so-bájában.

Ha valami vendég jön, megmutatják neki ezen papírlapot is és egyszersem elbeszéli neki azt is, hogy miért kö-zönhetőek ők élők szerencséjét ezen kis tin-tafoltnak.

1. Polg és ápril hón 2. Kere kövezei várn delyezése tar 3. Belt Elek kedydij 4. Tana lós koronaórszab. kir. váró mából tett i 5. Ugy 1893. évi IV. helyezése s alkalmazottak országgyűlés partolása irán 6. Ugya alapítványi tőleg. 7. Ugya házi építési pe bni kezelésé 8. Egy pénztári ellen ezek betöltése hivatali állás

* A de

stilet követ löbirtokosok ra és Peron irással Gyula jeszt a közö lita, hogy o mind a fillo terjedése el litja tovább miniszter k hasznosnak teriumtól alapján s m zett miniszr re sem kizá de nem is e delyezesére szakközega talalta, mely terjedését miniszterium birtokosokat kükben az i gu hazug hi nek, hogy a szontalan sz haszonhoz j

* Itth umei dalúnt tek Velencze nap este, tek haza.

* Nép rületén az e született tör telen fiu 3. szes elvezés szemben elhá 13-ma! miújs

* Kis A nagy, esed hadseregben nyú dobokban ben pergett j eknél sokkalt a gyalogezred Nem is fog s kat is át lehe Az új dobok hangolva, min

* A tr mit nálunk e tet, oda át a Az osztrák pén hogy a dohán város terület ben, továbbá ben, Grätzban mint általában városokban v zándok. A m tőzsdék élém megvan enged lebb két órák ban és közsé be a dohányt

* Dohán hányzók púnkó tottak Bécsben összes fontos k végén aztán szonokok egyik letét, aminek a fog örült, me mintha a pol ügyekbe ült s nak, melyeken az adók képz zás és annak ő mi kellemtelen

Diák o hogy csütört mennyekbe, — Mié — Be iskolánk.

V Meghiv napján pente nagy tanácsb bizottsági kö

az újdonság alá tett (Beküldetett) mert az irónak teljes éziratot, ha úgy tejjük, sőt még azt is az eredeti fogalmazára. Ennek dacára a napi szerkesztői posz nagy uri göggel beknak a háta megettársaság, mi, a kik a élünk nagy gondnal panaszok mondjuk, ység adja meg függetlenségét, melybe semvülhet), hasonló hangk. Bizony szegények egy nem dicsekedherkesztőséggel, mint a erkesztő és a segédsszes munkát (Szinay pviselőt, ugys mint amut mint ügyvédet k abban, hogy a szer munkájában folyton különös, hogy a 9 g csak nagy ritkán tud mint mi másod ma nyal vája szemünkbe nek elég időnk lehet plakátoknak a leszag gondolni? Könyvü lni, a ki fölmászott az aját erejéből, hanem enzéből! Ez tette lehe erkesztőséget, mely a nagy uri módon — e a lenézésre valami lapunk felelős szer ondjai mellett még szá nytelen törödni; így korol a »Debreceen- k'urát (nem léven kü másod magával végzi, l személyesen referal, aga átnéz (ennek kö rcsa cikkek a lapban k), és a mi a legna tezi a lapkiadó teen szás és szás nyugtát k kifizetéséről gondos rdeteket nyilván tartja, zet stb. — holott mind önön fizetett egynek szóval: 6 maga egye t a »D. E. 9 tagból néha-néha mégis köte a maga magyarázata. »D. E. 3» tegnapi igaz- egtörtént már az is személyben volt szer orrektor, Kutasi Imre, adója, feljelentést in- ségi párt intéző be- rkesztő semmit se dol- pot, soha sincs a szer- oszásiért ilyen jutal- tán, ha mindenkivel tkeedik oly mérték- jelenlegi szerkesztője leghevesebben megta- most jó barátságban ra bennünket a »D. al szolgáljunk s lapu- érdekekessé tegyük, — nem mi érezzük, ha-

*** A debreceni gazdasági egye- sület** következő figyelemztetés közli a szö- löbirtokosokkal: Grünbaum Mihály a Filloxe- ra és Peronospora irtó szer feltalálója alá- irással Gyuláról egy nyomatott hirdetést ter- jeszt a közönség körében, a melyben azt ál- lítja, hogy oly hatású szert talált fel, a mely mind a filloxera mind a peronospora viticola terjedése ellen biztos óvszerűl szolgál. Azt ál- lítja továbbá, hogy szerét a földmivelésügyi miniszter kizárólag szabadalmazta s jónak és hasznosnak találta. A földmivelésügyi minis- teriumtól közvetlenül szerzett információ alapján s megbeszélésből kszöljük, hogy neve- zett miniszterium Grünbaum Mihálynak e szer- re sem kizárólagos szabadalmat nem adott, de nem is adhatott, mert szabadalmak enge- délyezésére nem illetékes, sem pedig illetékes szakközege a kérdéses szert olyannak nem találta, mely a filloxera vagy a peronospora terjedését megakasztaná. A földmivelésügyi miniszterium figyelemzteti ennél fogva a szö- löbirtokosokat, hogy »óvakodjanak saját érde- kükből az ily szédelőktől, a kik nagy han- gu hazug hirdetésekkel csak arra töreksze- nek, hogy a hiszékenyeket lépra vigyék s ha- szontalan szereik elárúsításával mások kárára haszonhöz jussanak».

*** Itthon.** Azon debreczeniek, kik a fi- meit dalúnnepély után nagyobb körutat tet- tek Velenceze, Triest, Bécs felé, részint teg- nap este, részint ma hajnalban érke- ztek haza.

*** Népesedés.** Városunk kül és belte- rületén az elmúlt héten május 13-tól 19-ikéig született törvényes fiu 15, leány 17; törvény- telen fiu 3. Halvaszületett 1 gyermek. Az ös- zes élveszülettek száma 35-öt tesz ki. Ezzel szemben elhaltak 58-an. A halalozások tehát 13-mal muljék felül a születések számát.

*** Kisebb dobok a hadseregben.** A nagy, eseten doboknak ütött a végőrája a hadseregben. Kisebb és kényelmesebb kön- nyű dobokkal cserélik ki a sok veszedelem- ben pergett jóságokat. A dobok az eddigi- eknél sokkal kisebbek lesznek, és az újítást a gyalogezredek már legközelebb kipróbálják. Nem is fog sokba kerülni, mert a régi dobo- kat is át lehet alakítani az új mintha szerint. Az új dobok valamivel magasabba lesznek hangolva, mint a régiéik.

*** A trafikok vasárnapi szünete,** mit nálunk a kincstár mindaddig lehetelenné tett, oda át a Lajtán túl már eltebe lépett. Az osztrák pénzügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy a dohánytözsdek és lottógyűjtődék Bécs város területén, és a bécsi rendőri kerület- ben, továbbá Prágában, Triestben, Lemberg- ben, Grácban, Brünnben és Krakóban, vala- mint általában a legalább 20,000 lakossal bíró városokban vasárnapokon déli 12 óraker be- zárandók. A mennyiben azonban az ily dohá- nytözsdek élelmiszerek eladásával is foglalkoznak, megvan engedve a boltot esti 6 óraker, legfel- jebb két órai időre kinyitni. A többi városok- ban és községekben d. u. 3 óraker zárandók be a dohánytözsdek és lottógyűjtődék.

*** Dohányzók kongresszusa.** Az osztrák do- hányzók pünköszt ünnepen országos kongresszust tartottak Bécsben, melyen a pipatöltés és dohányzás összes fontos kérdései megvitatás alá kerültek. A vita végén aztán megalakult a dohányzók egyesülete. A szónokok egyike kiemelte a dohányzók hazafias érü- letét, aminek az osztrák pénzügyminiszter legjobban fog örülni, mert hát van-e hazafiasabb érület annál, mintha a polgárok nem igyekeznek orrukat a köz- ügyekbe ütni s pusztán olyan összejeveleteket tartan- nak, melyeken nem annyira a dohánymonopolium és az adók képezik a vita tárgyát, mint inkább a dohá- nyzás és annak örömei. Mig a polgárság pipázgat, sem- mi kellemetlenségtől nem tarthat Ausztria!

Diákok közt: Hallod-e, Gyurka, jó hogy csütörtökön ment fel Jézus Krisztus a mennyekbe, nem pedig vasárnap.

— Miért!
— Be bolond vagy; vasárnap ugy sincs iskolánk.

Városi közgyűlés.

Meghívás az 1894 évi május hó 25 dik napján pénteken délelőtt 9 óraker a város-haza nagy tanácsstermében tartandó városi rendes bizottsági közgyűlésre.

Tárgyak:

1. Polgármestéri jelentés 1894 évi márcz. és ápril hónapokról.
2. Kereskedelmiügyi miniszteri leirat a következő vámszedési jognak 4 évre lett enge- délyezése tárgyában.
3. Belügyminiszteri leirat Szentgyörgyi Elek kezgyűlása tárgyában.
4. Tanácsi előterjesztés, Báró Vay Mik- lós koronaőr, főrendihazi elnök és Debreczen szab. kir. város diszpolgára elhalálózása alkalmából tett intézkedésekről.
5. Ugyanaz: Trencsénvármegyének az 1893. évi IV. t. cz. 24. §-ának hatályon kívül helyezése és a 15. §-nak a törvényhatósági alkalmazottakra leendő kiterjesztése iránt az országgyűlés képviselőházához intézett felirata partolása iránti átiratára.
6. Ugyanaz: az 1893. évi házipénztári és alapítványi pénztári zárszámadásokat ille- tőleg.
7. Ugyanaz: az alapítványilag kezelt kór- házi építési pénztár és a betegápoló alap jövő- beni kezelésére vonatkozólag.
8. Egy megüresedett tanácsnoki, házi pénztári ellenőri, rendőrbiztosi, valamint az ezek betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő hivatali állások választás utáni betöltése.

9. Tanácsi előterjesztés: a m. kir. hon- véd lovassági laktanya kibővítése tárgyában.

10. Ugyanaz: az ezredéves országos kiál- lítás rendező bizottságnak a vásári intézmény muljára vonatkozó adatoknak a kiállításra leendő bemutatása iránti megkeresvényére.

11. Ugyanaz: a gyalogjárdáknak rongá- lástól megóvására vonatkozó szabályok módo- sítása tárgyában.

12. Ugyanaz: Hidvéger Mihálynak, az általa bérelt pallagi tagföldeken lévő épületek átvétele és új épület létesítése iránti ké- relmére.

13. Ugyanaz: Nagymester-utca torkola- tának szabályozási tervét illetőleg.

14. Ugyanaz: a színházi tűzrendészeti szabályrendelet módosítása tárgyában.

15. Ugyanaz: a 9-ik gyógyszerár enge- délyezése iránti kérvényekre.

16. Ugyanaz: telek eldarabolhatás enge- délyezése iránti kérvényekre.

17. Ugyanaz: a városi közigazgatási bi- zottság 1893. II-ik félévi működéséről szóló jelentésére vonatkozólag.

18. Ugyanaz: a felső- és alsó-józsai ev. ref. egyháznak templom építés céljából téglá adomány általi segélyezése iránti ké- relmére.

19. Ugyanaz: Lőrincz Mihály községi kötelekbe felvétel iránti kérelmére.

20. Ugyanaz: mely mellett a Bárány-és Cser utcán építendő elemi iskola terve és költségvetése betérjesztetik.

21. Ugyanaz: Loós András mezei kézbe- sítő csösznek segély iránti kérelmére.

22. Ugyanaz: nyugdíjazás iránti kérvé- nyekre.

23. Orvosi oklevél kihirdetése.

24. Bába oklevelek kihirdetése.

Debreczen, 1894. évi május hó 21.

Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármester.

Irodalom és művészet.

Az Athenaeum képes Irodalom- történetéből (szerk. Beöthy Zsolt) a 20-ik füzet is elhagyta a sajtót. Ebben Váczy János ismert ti Ráday, Verszeghy, Bacsbányi, Szentjóbi és Dayka eklektikus irányú működését, s a »Kassai társaság» irodalmi hatását. A követ- kező cikkekben Haraszti Gyula Csokonai életét és költői működését méltatja, a kortársak s az idegen irodalmakhoz való viszonyában, s kü- lönösen kiemelve Csokonainak költői nyelve szépségeit. A 3-ik cikket Beöthy Zsolt írja Kármán Jozsefről. A hézagos adatokból is plasztikus képet rajzol Kármánról, ismerteti a mult századi lázas nemzeti mozgalmat és re- formterveket, ezek hatását Kármánra, s az Uránia megindítását; majd egyenkint szól főbb műveiről, részletesen fejtegetve a Fanni hagio- mányait s a nemzet csinosodását. A füzetet ezáltal is szebbnél szebb irodalmi vonatkozású képek díszítik. Külön mellékletül vannak a fü- zethez adva: Dugonics Etelkájának színes czimlappja s Följegyzéseinek első lapja kézirati hasonmásban. A szöveg közé vannak nyomva: Ráday Gedeon arczképe s ez utóbbinak linzi siremleke, Csokonai arczképe és aláírása, deb- reczeni lakóháza, s emléke, s a Tihanyi Ek- hóhoz irt költeményéből az első versszakok kézirati hasonmása. Végül Kármán és Fanni költött arczképei, az Uránia czimlappja. A di- szesen kiállított vállalat körülbelül 30 füzetben jelenik meg, s füzetenkint 40 krért kapható.

Legujabb.

A szerb válság. Belgrád, május 21. A király ma proklamációt bocsájtott ki, mely- ben az 1888-diki alkotmányt fel- függesztette s az 1869-diki alkotmányt reaktívaltatta. A miniszterium megerősítetelt. Az államtanács újra kinevezetett, elnöke R i s z t i c s Jován volt első regens. A leg- főbb törvényszék és az állami számszék újra alakított; amannak elnökévé B a b o v i c s, emennek elnökévé F a n o v i c s György ne- veztetett ki.

Henry kivégzése. Páris május 21. Henry kivégzése ma történt meg. Éfféltől kezdve n Roquette-tért és a szomszédos ut- czákat a köztársasági garda egy százada tar- totta megszállva. Csak kevés kíváncsi jelent meg, a kiket eleinte vissza-zoritottak. Mikor a fogházagazgató és a vizsgálóbíró a cz lla- ba léptek, Henry mélyen aludt és kétszer is meg kellett rázni, a mig fölébredt. Gyorsan felöltözött, miközben nagyon ideges volt. Arra a kérdésre, hogy akar-e szivarozni vagy inni valamit, tagadóan intett. Mialatt lenyirták a haját, a hóhérsegédőt azt kérdezte: — Ön Deibler ur?

A börtönben többit nem is beszélt. Mikor hajnali 4 óraker kilépett a czellából, egész teste remegett. Az utcákon ekkor már na- gyobb élénkség volt. Az elített a vallás vigá- szát viszszaütasította és fojtott hangon kiál- totta: — Bátorság, bajtársak! Éljen az anarchia! Mikor Deibler segédei a guillotine alá tolták, még egyszer fölkiáltott: — Éljen az anarchia! Ekkor a bárd lezu- hant s a kivégzés végre volt hajtva. A kivég- zés után egy embert, a ki a halot-as kocsi tá- vózásakor azt kiáltotta: »Üdvözöljük az anarhiát! letartóztattak. Elfogtak még két más embert is, a kik Henryt s a kommünt élteiték.

TÖRVÉNYSZÉK.

Anarkisták halálraíteltetése. Madrid, május 19. A legfelsőbb hadbíróság a barcelonai anarkisták bünpörében 6 embert halálra, 4 et élethossziglani kényszermunkára ítélt.

Az asszony.

»Szivemből téptem ezt a dalt...
Temetőben járok. Vidáman mosolyog az ég, főlemüle felelget egymásnak. Nekem pedig ugy faj a szivem. Csalód- tam. Csalódtam abban, a kihez jobban biztam, mint magamban, a kit jobban szeretek, mint az életemet.

Az életemet? Hát szeretem én az éle- temet? Hahaha! De mit nevetek? hisz az élet szép, csak a világ rossz.

A világ? hát hántott engem a világ? hisz engem csak egy asszony esalt meg... jaj! de mikor nekem az az egy asszony volt egész világom...

Az az egy asszony volt egész világom? .. Igen, hisz' az asszony ronthat, teremthet száz világot, emelhet valakit mérhetlen ma- gasba és sujthatja a bünök örvényébe.

Oh! nem a férfi a teremtés ura, ha- nem a nő.

Szemének lángjával felolvastja a jégszi- vet; szerelmének rózsaszín fátylával elvakítja a szemet; végtelen lángoló szerelmével elká- bitja a ferfit...

Oh! te nagy Isten! irgalmas, kegyelmes, de igazságtalan vagy. Miért adtál a nőnek olyan hatalmas fegyvert, olyan legyőzhetlen hatalmat, ha a férfinak nem adtál ellene védő paizsot, vértet...

Ugy faj a szivem, — ugy faj a fe- jem...

Ez a temető is olyan vidám, nincs meg benne az komor, nyomott hangulat, a mi- lyenre én vágyom s a milyennek itt, a holtak birodalmában kellene lenni...

Halottak birodalma, olyanoké, akik nem hallanak, nem éreznek, nem látanak, milyen furcsa... Ti halottak, ti már boldogok vagy- tok, ti már nem szenvedtek... mennyire iri- gyellek benneteket...

Valjon, valóban irigyellek? Nem? Hisz, ha akarám, lemehetnék én is hozzá- tok, — meghalni nem nehéz. De nem akarok. — Unalmas lehet ott a föld alatt, egyedül, magatokban, — örökös éjszakában por- ladozni.

Es ki tudja, nem szenvedte-e ott is tovább, nem faj-e ott is, a mi a földön fajt?

Nekem, tudom, ha a sir fergei élrágják is testemet, vagy elporladozom s csak szí- vemből fog maradni egy parányi, — sajogni, fajni fog az is mindörökké...

Ugy faj a szivem, — ugy faj a fe- jem...

Mit mondtam? faj? hahaha! Talán egy asszony miatt?

Bolond volnék, hisz van asszony a vilá- gon több is, jobb is, szebb is...

Még is ugy faj a szivem, — ugy faj a fejem...

Az az asszony, az az asszony, — még is csak nagyon szeretem én azt... De ezután nem fogom szeretni, kitőlöm szivemből még az emléket is s ha ugy belenőt a szivembe, hogy nem lehet kiirtani, — kitepem a szí- vem is...

De miért is van asszony a világon?

Légy atkozott te asszony, légy atkozott egész nemeddel együtt, mert bünösök vagytok mindnyájan...

Megörültem? mit beszélek? Mindnyá- jan? Hát az az asszony, ki szive alatt hordott engem, aki kinek közt szült, az én édes anyám? Az én édes anyám.

Oh! most faj már igazán a szivem...

Az én édes anyám, az én édes jó anyám. Fél éves voltam még, akkor halt meg, — nem is ismertem.

...Seb, örökös, fájó seb ez az én szí- vemen s nem fog behégedni soha.

Milyen édes, milyen boldogító érzés le- het az, édes anyával birni; fájó keservünket résztervő keblén sirni ki s vigasztaló szót nyerni tőle; beléleni jóságos szemébe s ki- tartást meríteni belőle; dorgáló ajkát csókkal fojtani el; szeretni és szeretletni vég- telenül.

Milyen mennyei boldogság lehet!

Édes anyám miért hagyta itt engemet és te Isten, miért vetted őt el tőlem? ... Mit vételtem? mi bünöm volt, hisz' még kis csecsemő voltam? ...

Vagy igaz! te vagy az erős bosszuálló Isten, ki meglátogatod az atyáknak vétkeit a fiakban harmad-negyed iziglen...

De miért mérsz rám csapást — csapás után, nem szenvedtem még eleget? ... Hát lehet-e már annál nagyobb bünhódés, hogy az ember, ezt a szenvedésre oly hosszú éle- tet édes anya nélkül vánszorozza át? ...

Ugy vágyom már egy kis igaz, őszinte, meleg szeretetre...

Oh! te Isten, még is csak jó, hogy nőt teremtetél s olyannak alkotad, mint a mi- lyen. Mert csak a nő tud igazán, forrón, vég- telenül szeretni, a férfinak abban az örökös undok létért való küzdelemben elfárad a szíve...

Balga voltam, hisz' ha nő nem volna a világon, nem élveznénk egy pillanatnyi bol-

dogságot sem... Oh! nagy Isten, a mit te intéztél, jól van az intézve...

Tar Zoltán.

A közönség rovata.*) Házasságjogunk mai állapota.

A következő levél közzétételére kéré- tünk föl: Min/hogy kormányunknak a polgári há- zasságról szóló törvényjavaslatát a mi főpap- jaink a főrendiházban leszávaztatták, köteles- ségemnek tartom, hogy saját életemből egy példát adjak át a nyilvánosságnak, vallásomat védendő.

1884 év nyarán nóm, kivel 24 évi bol- dog házasságban éltem, hosszas szenvedés után meghalt, maradt tőle 3 kiskoru leány- gyermekem. — Akkor virágzó üzletem lévén, újabb nősülésem elodázhatatlan szükség volt. Ugyancsak ez év őszén el is vettem, egy ko- romhoz illő özvegy nőt, kit jóhírű rokoni és ismerősei ajánltak. Azonban alig pár hó múlva új feleségem — először is kalapom után kap- kodva — gyermekeimet és háztartásomat pe- dig sokalva, napról-napra »itt hagylak«-kal fenyegetett. En, ki nőt soha sem szóval, sem tettel bántalmazni képes nem voltam, sőt még akkor sem, mikor idősb leányomat férjhezme- netele után halálos betegségében meglátogatni tőlem meglitotta; derék vómet a házál nem tűrte, ettől minden anyai segélyt megvont, vó- met velem két ellenségévé kovácsolt, mindezt a házi béke érdekében, bár fájdalommal, de eltűrtem.

Beteg leányom meghalt s így én rövid idő alatt két drága halottal sirattam, akiknek közeli sirjait is csak loppal voltam kénytelen fölkeresni és hantjaikat ápolni, mert jó nóm megtudva e kegyeletes cselekedetemet, ilyen szavakkal illetett: »Csak járd a dögéidhez, ha kenyered nem lesz, azok majd adnak.« Rövid néhány hó múlva azonban »jó nóm« csaku- gyan elhagyott, — gyermekeim s magam is- mét magunkra maradtunk. Most már, ha a házassági törvény értelmében válóper indít- tok, ugy annak a hülsen nőnek, ki egész éle- temet megrontotta, azt a jogot adom meg az- tal, hogy rögtön tartási díjat követel tőlem — tán egész életére, s kis vagyonocskámat és gyermekeimet tessen ki ezáltal veszélynek és ha vállalomtól vátni nem akarok, ugy csakis ágytól, asztaltól választhat el a r. kath. egyház.

Szerény háztartásom kényszerít arra, hogy egy gondos háziasszonyt tartassak. Sikerült is egy áldott jó nőt házamhoz vallalni, ki már 8 év óta boldogítja családi életemet; mert ezen nő gyermekeimnek igazi édesanyja, házamnak hű öre, nekem gondozóm. E nő engem egy kedves gyermekkel ajándékozott meg. Azon- ban a felji nyugalom — a fő — hiányzik. Mert ha soha senki szememre nem lobbantja is, mégis azon tudatra, hogy mostani boldog háziéletem nem egyéb, mint v a d h á z a s s á g, borzadály fogja el egész lényemet és un- dórral gondolok arra a jogtalanságra, mely miatt az, ki életem alkotványt kedvessé tette és a kedves gyermek, kinek ereiben vérem foly, nevetem nem bírhatja.

Kérdem, nem-e ugy én, valamint szeret- teim áldozatait vágyunk egy hülsen nő szeszé- lyeinek — és a jelenlegi házassági rendszer- nek? !!

Kérdem továbbá: róm. kath. hitemet ál- doztam-e föl azért, hogy szeretteimnek nevet adhassak, vagy pedig szeretteimét, kinek földi boldogságomat köszönhetem, egész életükre névtelen hagyjam? Erre felajlenek azok a jó főrendiek, kik a jelenlegi kormányunk által előterjesztett üdvös polgári házassági törvény- javaslat ellen hajtóvadászatot tartottak.

Kérdem végre: nem üdvösebb lenne-e ugy egyházunkra, valamint sorsomhoz hasonló sok ezerre nézve, ha ilyen kényszerült tör- vénytelen életnek a polgári házasság által véget vetve, továbbra is vallásunk és egyhá- zunk hívei maradunk?

Szerény nézelem, sőt meggyőződésem az, hogy ki az előterjesztett házassági törvényja- vaslat ellen kikel, — legyen bár egyházi vagy világi ember — az nemzetünk békéjét s üdvös fejlődését gátolva, saját vallását az anyagi ér- dekeknek szubordinálja.

(Pécselt), 1894. máj. 19. B. J.

*) E rovathoz a közérdekű felszólalásokat díj- talanul közöljük, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Zenekar a nagyerdőn.

A nagyerdői vigadóban naponként egy hét tagból álló női zenekar működik. — A zenekar, mely hazánk számos nagy városában teljes sikerrel játszott, 6 nőből és 1 férfi tagból áll. Az érdekes mű- lvevzetre tisztelettel felhivom a n. é. közönség figyelmét.

Jóizű ételekről és italokról gondoskodva lesz.

Németh András vendégfőnök.

Helyiségválttatás

Dr. FREUND JENŐ

ügyvédi irodáját a Biederman-féle házba (Hungaria kávéházzal szemben) tette át.

Ingyen fogluzás vasárnap d.e. 8-10-ig.

a t. közönség rendelkezésére áll. Nagy-uj-u. 1708.

fogorvosi műterme

Dr. SICHERMANN A.

Med. univ.

Árverési hirdetmény.

A „Takarék és hitelintézet r. t.” zálogházában az 1893 év december havában elzalogosított, illetve 1894 márczius végéig lejárt 27,328—30,035; továbbá a három hónál rövidebb idő alatt lejárt 951 sz. zálogtárgyak közül azok, amelyek ki nem váltattak, vagy meg nem hosszabbítottak, 1894 **Junius 7-én** d. u. 2 órakor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

A »Takarék és hitelintézet részv. társ.« igazgatósága.

Nagy sörraktár.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Nagy-Péterfián a volt Moldoványi házban egy

SÖR RAKTÁRT

és ezzel kapcsolatban egy

sörházat is nyitottam, melyben kitűnő minőségű Bayer-féle sör

poharanként 6 krért egy krigli 10

folyton friss csapolásban kapható. Nagyban áram is bámulatos o'c'sók és helyben minden verseny nélkül allanak. — Palackozott sör naponta friss töltesben.

Számos látogatást kér és pontos kiszolgálást ígér

tisztelettel

SPITCZER DÁVID

(218.)

Nagypéterfián 939. sz.

4125/1894.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonait képező következő tag földek:

1. A város téglavető gödrök közelében az utjosiási földek mellett egytagban levő 38 hold 1471□-öl majorsági föld 1894. nov. 1-től 3 évre.

2. A városi körkekemence mellett észak felől fekvő 71 hold. 1129 □-öl föld 1894. évi nov. 1-től 3 évre.

3. Az árok réti 103 hold föld 1894. évi nov. 1-től 3 évre.

4. A városi folyó kaszálló felől a monostori ut és a nagyerdő közt a löversenyter északi végétől a kovácsok homokjáiig terjedő ugynevezett File halmi 27 hold 684□-öl föld 1894. évi okt. 1-től 3 évre.

5. A kőseley mentén levő ugy nevezett Pipagödrök 11 hold 217 □ öl 1894. évi okt. 1-től 3 évre és

6. A kincses hegy című 24 hold és 694□-öl föld 1894. okt. 1-től 3 évre a város-ház nagy termében f. 1894. évi junius hó 6-ik napján d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen, a városi számvevő hivatalnál megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fognak adatni.

Miről az árverelni ohajók azzal értesítetnek, hogy a feltételekben kitüntetett kiküldetési árak 10%-kát bánatpénzül az árvereltetők költöztetés kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1894. május 16.

A városi tanács.

(221)

1-2

206/1894. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a h.-bösszörményi kir. járásbírótság 1156/1894. számú végzése által ifj. Fazekas Gábor javára Berger Márton és neje ellen 400 frt lőke, ennek 1893 évi szept. hó 1-ső napjától számítandó 6% kamati és eddig összesen 54 frt 85 kr perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 399 frtra becsült 18 hordóban levő 57 hectoliter kerti borból álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1621/894 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis H.-Bösszörményben ifj. Fazekas Gábor ur udvarán leendő eszközölésére **1894-ik év junius hó 5-ik napjának** délelőtt 10 órája hatáidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. tcz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tcz. 108. §-ban megálapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt H.-Bösszörmény, 1894-ik évi május hó 19-ik napján.

Bódogh Zsigmond,

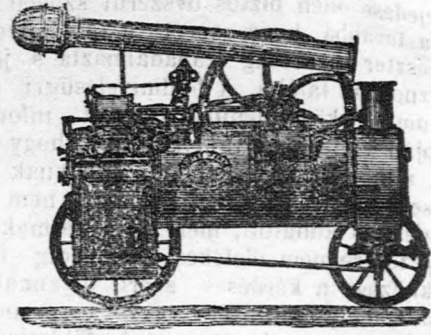
(225)

kir. bir. végrehajtó.

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök

Budapest, üllői-ut 18.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lőerejű

szögös cséplőkészleteket,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lőerejű

sines gözcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelével és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerral.

Fa- és szénfűtésű eredeti szalmafűtő

GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá R. GERRETT & SONS felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

COMPOUND gőzmozgonyokat

legjobbnek elismert brandfordi önműködő amerikai kérekű aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 lő befogására alkalmazható kombinált ruddal. Sorvető és szárvető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! Kedvező feltételek!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására juttatni, miszerint a nyári idény közeledtével mindenféle

szobafestő- és mázoló-munkákat

TAPETIROZÁSOKAT

és az ahhoz szükséges aranyozásokat

templomok festését, oltárok és szószekék aranyozását és papír-maché diszítéseket a legművészebb kivitelben, a legmérsékeltebb árakban elvállalom, úgy hogy többrendbeli megrendeléseknél

15 frttól feljebb teljesen ellátott tapetirozott szobák

lesznek kiállíthatók.

Levélbeni felkeresésekre költségelírányzattal szivesen szolgálok bármely vidékre.

Az eddigi bizalmat és pártfogást megköszönve: kérem abban ez évadban is szerencséltemni.

Teljes tisztelettel

Horváth András

szobafestő.

(134)

Lakásom: főtér, Szabó Lajos ur 1712. sz. házban a »Tisza« palotával szemben.

ALAPITATTOTT

1841. ÉVBEN.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

váltó-üzlete

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCZA 1. SZÁM.

saját házában.

Részvénytőke 10.000.000 frt.

Tartalékalap 4.400.000 frt

Vess és elad mindennemű értékpapírt a hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján; tőzsdei műveleteket a legutányosabban eszközöl; pénzügyi műveletekre nézve szivesen szolgál szakaszerű felvilágosítással; igényveket minden huzásra bocsájt ki; előleget nyújt értékpapírokra; díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolando értékeknek huzását; kisorsolás által érhető árfolyamvesztés ellen biztosított sorsjegyeket és sorsolando értékeket.

(199.)

Legnagyobb kitüntetés az 1893-iki chicagói világkiállításon.

„Dr. GRAF-féle DOROGLYCERIN” 170

a legnómbabb rózsalajjal illatozva,

el van ismervé, mint fölülmulhatatlan bőrápoló-kosmetikum, megvédi a kezeket és az ajkakat a kiszáradástól és a bőrpírítástól, az arcot pedig a vörösség ellen, azonnal puhává, fehérre és üdévé teszi a bőrt. Használtatik továbbá sebek kezelésénél, ugymint zuzódások, feldörzsölések, égési sebek, bőrkiütések, fagydagatok és a gyermek sebek sebes volta alkalmával.

Legjobb óvszer minden, az izandás hatása alatt szenvedő testrészeknek.

Ugy télen, mint nyáron nélkülözhetetlen. Az illető helyek előbb szappanvizzel tisztítassanak.

A »Dr. GRAF-féle DOROGLYCERIN“-t

a berlini csász. egészségügyi hivatal, továbbá orvosi kitüntések: dr. Bernmann tanár, csász. orosz Államtanácsos, dr. Bardeleben, I. oszt. t. egészségügyi tanácsos, főorvos, stb. jóváhagyták és melegen ajánlják.

Különös figyelmzettetésül: Kérjen ön határozottan Dr. Graf-féle Doroglycerin"-t. H- gyelje meg a kezonást rajta s óvakodjék minden ártékótlan utánatától!

Ára darabonként 35 kr.

Raktár Debreczenben: Toth Béla, és Rotschnek V. E. gyógyszerész uraknál.